

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА КОМПАРАТИВІСТИКИ

СУЧАСНА ПИСЬМЕННИЦЬКА ЕСЕЇСТИКА

Електронні методичні вказівки для підготовки
до аудиторних занять
для студентів 2-го курсу очної та заочної форм навчання
філологічного факультету
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.01 Українська мова та література

ОДЕСА
Астропринт

2023

УДК 82-4.09(072)

C916

Укладач:

Т. М. Шевченко, д. філол. н., професор,
завідувач кафедри української літератури та компаративістики Одеського
національного університету імені І. І. Мечникова

Рецензенти:

В. Б. Мусій, д. філол. н., професор,
професор кафедри української літератури та компаративістики Одеського
національного університету імені І. І. Мечникова;

М. Г. Якубовська, к. філол. н., доц., доцент кафедри інформаційної діяльності
та медіа-комунікацій Національного університету «Одеська політехніка»

Рекомендовано до друку

*вченою радою філологічного факультету ОНУ імені І. І. Мечникова
(протокол № 7 від 29 травня 2023 року)*

Сучасна письменницька есеїстика [Електронний ресурс] :

C916 електронні методичні вказівки для підготовки до аудиторних занять
студентів очної та заочної форм навчання філологічного факультету
другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035
Філологія спеціалізації 035.01 Українська мова та література / упоряд.
Т. М. Шевченко. — Одеса : Астропринт, 2023. — 21 с. – 0,4 МБ.

*Методичні вказівки спрямовані на організацію лекцій і практичних занять з
курсу «Сучасна письменницька есеїстика». Передбачено тематику лекційних і
практичних занять, питання, що виносяться на обговорення, зразки тестових
завдань, рекомендований список основної і додаткової літератури.*

Адресовано студентам філологічних спеціальностей.

УДК 82-4.09(072)

© Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2023

ЗМІСТ

Загальні відомості.....	4
Зміст навчальної дисципліни.....	5
Тематика лекцій.....	7
Тематика практичних занять.....	9
Зразки тестів для перевірки знань.....	11
Питання для контролю знань.....	14
Рекомендована література.....	16

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Сучасна письменницька есеїстика»: на основі есеїстичних текстів сучасності розкрити закономірності сучасного літературного процесу.

Завдання вивчення дисципліни є:

- дати студентам систематичні знання з есею як дискурсивної практики;
- розкрити загальні закономірності розвитку літератури межі ХХ–ХХІ ст. з погляду місця есеїстики в ній;
- розглянути характерні проблемно-тематичні та стилістичні риси есеїстики сучасних українських письменників.

У результаті вивчення дисципліни студент

має знати:

- провідні тенденції розвитку есеїстики кінця ХХ-початку ХХІ ст.;
  - стильову карту літературної доби;
  - жанрові особливості есеїстики;
- життя і творчість письменників-есеїстів у сучасному літературному процесі;

має вміти:

- характеризувати основні рушійні чинники розвитку літератури межі ХХ–ХХІ ст. з погляду есеїстичного дискурсу;
- оцінювати окремі художні явища сучасної української есеїстики та висвітлювати їхнє значення для цілого літературного процесу;
- оперувати відповідною літературознавчою термінологією, поданою в словнику програми;
- аналізувати есеїстичні твори сучасної української літератури з погляду їх естетичної вартості, культуротворчої цінності тощо;
- застосовувати сучасні літературознавчі практики до аналізу есеїв, вивчення яких передбачене програмою курсу.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

Есей як дискурсивна практика та традиції його вивчення в українському та зарубіжному літературознавстві

Тема 1. Есей як об'єкт наукового осмислення в гуманітарній традиції минулого й сучасності. Походження есею як літературного твору. Есей: жанр, метажанр, дискурсивна практика

Тема 2. Національні есеїстичні традиції в дослідженнях літературознавців. Українська есеїстика XIX-XX століть у літературознавчому осмисленні. Сучасна письменницька есеїстика в літературознавчому осмисленні

Тема 3. Письменницька есеїстика: окреслення поняття. Есеїстика у контексті постмодернізму.

Тема 4. Ментатив як модель текстопородження письменницького есею. Есеї наративного типу. Наративні есеї епістолярного типу. Наративні есеї мемуарно-щоденникового типу. Наративно-ментативні есеї. Есеї ментативного типу. Ментатив в есеях-дзуйхіцу. Особливості ментативу в есеях-скітце.

Тема 5. Есей як дискурсивна практика. Особливості читацької рецепції письменницького есею.

Тема 6. Художні техніки і практики в есеїстичних текстах. Інтимізація як практика зближення з читачем. Сугестивність як практика впливу на читача. Лірична інтенція в есеях письменників. Автокреація як практика самоідентифікації в письменницькому есеї. Перформативний потенціал письменницького есею.

Змістовий модуль 2

Ансамблеві форми есеїстики в сучасній українській літературі

Тема 7. Форми ансамблевого об'єднання есеїстики письменників у сучасній українській літературі. Цикл як форма об'єднання есеїв. Збірка як репрезентант організації есеїстичного письма. Серії, колекції, антології есеїстики кінця XX–початку XXI ст. Збірка як провідна форма ансамблевого об'єднання есеїв письменників. Класифікація збірок есеїв письменників.

Тема 8. Збірка есеїв у контексті літературної творчості письменника. Письменницький есей у збірках інших форматів. Композиційна організація збірки письменницьких есеїв: провідні тенденції.

Тема 9. Традиції М. Монтеня й сучасні збірки письменницьких есеїв. Збірка «Лексикон інтимних міст» Ю. Андруховича: «системна безсистемність». Збірка «Канатоходці» С. Процюка: «відкрита множинність». Збірки «Let my people go» та «І знов я влізаю в танк...» О. Забужко: концептуальний еkleктизм.

Тема 10. Письменницька есеїстика: аспекти топологічної рефлексії. Способи проблематизації місця (простору) в есеїстиці. Літературно-критична рефлексія: концептуалізація художнього тексту як місця (текст як простір рефлексії). Автобіографічна рефлексія: топоси пам'яті як досвід рефлексії. Портретна рефлексія: митець як об'єкт есеїстичного осмислення. Подорожня рефлексія: географічні топоси як предмет обсервації.

Тема 11. «Есей місця» як окремий різновид есею в сучасній українській літературі. Самоідентифікація есеїста як пошук «своєї території». Топологія мікрокосму як есеїстична самоідентифікація.

Тема 12. Місце есеїстики в літературному процесі сучасності. Перспективи розвитку твору.

ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙ

Лекція 1. Есей як об'єкт наукового осмислення в гуманітарній традиції минулого й сучасності.

1. Походження есею як літературного твору.
2. Есей: жанр, метажанр, дискурсивна практика
3. Формування теорії есеїстики на поч. ХХІ ст.

Лекція 2. Національні есеїстичні традиції в дослідженнях літературознавців.

1. Українська есеїстика ХІХ-ХХ століть у літературознавчому осмисленні.
2. Сучасна письменницька есеїстика в літературознавчому осмисленні.
3. Сучасна письменницька есеїстика в літературознавчому осмисленні України.

Лекція 3. Письменницька есеїстика: окреслення поняття.

1. Есеїстика у контексті постмодернізму.
2. Есей як твір письменника
3. Феномен письменницької есеїстики

Лекція 4. Ментатив як модель текстопородження письменницького есею.

1. Есеї наративного типу.
  1. Наративні есеї епістолярного типу.
  2. Наративні есеї мемуарно-щоденникового типу.
  3. Наративно-ментативні есеї. Есеї ментативного типу.
  4. Ментатив в есеях-дзуйхіцу. Особливості ментативу в есеях-скітце.

Лекція 5. Есей як дискурсивна практика.

1. Особливості читацької рецепції письменницького есею.
2. Дискурсивні ознаки есеїстичного твору.
3. Наукове осмислення есею як дискурсивної практики

Лекція 6. Художні техніки і практики в есеїстичних текстах.

1. Інтимізація як практика зближення з читачем.
2. Сугестивність як практика впливу на читача.
3. Лірична інтенція в есеях письменників.
4. Автокреація як практика самоідентифікації в письменницькому есеї.
5. Перформативний потенціал письменницького есею.

Лекція 7. Форми ансамблевого об'єднання есеїстики письменників у сучасній українській літературі.

1. Цикл як форма об'єднання есеїв.

2. Збірка як репрезентант організації есеїстичного письма.
3. Серії, колекції, антології есеїстики кінця ХХ–початку ХХІ ст.
4. Збірка як провідна форма ансамблевого об'єднання есеїв письменників.
5. Класифікація збірок есеїв письменників.

Лекція 8. Збірка есеїв у контексті літературної творчості письменника.

1. Збірка як основний формат компонування письменницького есею
2. Письменницький есей у збірках інших форматів.
3. Композиційна організація збірки письменницьких есеїв: провідні тенденції.

Лекція 9. Традиції М. Монтеня й сучасні збірки письменницьких есеїв.

1. Збірка «Лексикон інтимних міст» Ю. Андруховича: «системна безсистемність».
2. Збірка «Канатоходці» С. Процюка: «відкрита множинність».
3. Збірки «Let my people go» та «І знов я влізаю в танк...» О. Забужко: концептуальний еkleктизм.

Лекція 10. Письменницька есеїстика: аспекти топологічної рефлексії.

1. Способи проблематизації місця (простору) в есеїстиці.
2. Літературно-критична рефлексія: концептуалізація художнього тексту як місця (текст як простір рефлексії).
4. Автобіографічна рефлексія: топоси пам'яті як досвід рефлексії.
5. Портретна рефлексія: митець як об'єкт есеїстичного осмислення.
6. Подорожня рефлексія: географічні топоси як предмет обсервації.

Лекція 11. «Есей місця» як окремий різновид есею в сучасній українській літературі.

1. Самоідентифікація есеїста як пошук «своєї території».
2. Топологія мікрокосму як есеїстична самоідентифікація.

Лекція 12. Місце есеїстики в літературному процесі сучасності.

1. Перспективи розвитку твору.
2. Есеїстика в системі гуманітарного знання і літературознавчих студіях сучасності.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Заняття 1. (2 год)

Есей як жанр, метажанр, дискурсивна практика

1. Поняття есеїстичного твору
  2. Есей як метажанр
  3. Есей як жанр
  4. Есей як дискурсивна практика
- Основна література: 3, 5, 7, 9, 13
Додаткова: 3, 4, 6, 8, 9, 10

Заняття 2. (2 год)

Аналіз есеїстики Ю. Андруховича

1. Місце есеїстики у творчості Ю. Андруховича
  2. Композиційні особливості збірки «Дезорієнтація на місцевості»
  3. Основні мотиви збірки «Тут похований Фантомас»
  4. Есеїстичні техніки Ю. Андруховича
- Основна література: 3, 5, 7, 9, 14
Додаткова: 8, 9, 10

Заняття 3. (2 год)

Аналіз есеїстики В. Махна

1. Місце есеїстики у творчості В. Махна
  2. Композиційні особливості збірки «Котилася торба»
  3. Основні мотиви збірки «Уздвж океану на ровері»
  4. Есеїстичні техніки В. Махна
- Основна література: 3, 5, 7, 9, 14
Додаткова: 8, 9, 11

Заняття 4. (2 год)

Аналіз есеїстики В. Неборака

1. Місце есеїстики у творчості В. Неборака
  2. Композиційні особливості збірки «Лексикон А. Г.»
  3. Основні мотиви збірки «Колишній, інший»
  4. Есеїстичні техніки В. Неборака
- Основна література: 3, 5, 7, 9, 17
Додаткова: 8, 9, 11, 20

Заняття 5. (2 год)

Аналіз есеїстики М. Рябчука

1. Місце есеїстики у творчості М. Рябчука
2. Літературно-критична есеїстика М. Рябчука
3. Аналіз збірки «Каміння і Сізіф»
4. Есеїстичні техніки М. Рябчука

Основна література: 5, 7

Додаткова: 11, 19, 20

Заняття 6. (2 год)

Аналіз есеїстики А. Бондаря

5. Місце есеїстики у творчості А. Бондаря
6. Літературно-критична есеїстика А. Бондаря
7. Аналіз збірки «І тим, що в гробах»
8. Есеїстичні техніки А. Бондаря

Основна література: 13, 20

Додаткова: 11, 18.

ЗРАЗКИ ТЕСТІВ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

1. Засновником жанру есею є:
  - а) Ф. Бекон
  - б) М. Монтень
  - в) Платон
  - г) тут немає правильної відповіді.

2. Перша збірка есеїстики в історії письменства називалася:
  - а) «Проби»
  - б) «Рубаї»
  - в) «Діалоги»
  - г) «Держава».

3. Видатними есеїстами-письменниками сучасності є:
  - а) Т. Прохасько, Ю. Андрухович
  - б) О. Забужко, Г. Пагутяк
  - в) Є. Кононенко, І. Лучук
  - г) усі відповіді є правильними.

4. Серед видатних письменників-есеїстів сучасності виокремлюють:
  - а) М. Рябчук, О. Бойченко
  - б) К. Москалець, А. Бондар
  - в) В. Карп'юк, Є. Кононенко
  - г) усі відповіді є правильними.

5. Есей як дискурсивну практику визначають через:
  - а) функції (дії, можливості),
  - б) створену картину світу, набір засобів утілення художньої ідеї (читабельність)
  - в) активність, дієвість, популярність, запотребованість, засоби оприлюднення й функціонування, котрі виходять за межі поняття власне жанру
  - г) усі відповіді є правильними.

6. Есей як дискурсивна практика визначається через те, що:
  - а) це великий масив художніх текстів, котрі мають однакову рефлексивно-суб'єктивну природу і сформовані спільними процесами текстопородження (перехідна епоха),
  - б) це великий масив художніх текстів, котрі сформовані спільними авторами (письменники, критики, науковці), темами («дещо про все»), механізмами побудови висловлювань – ментативних чи наративно-ментативних,

- в) це великий масив художніх текстів, котрі сформовані спільними цілями та очікуваннями аудиторії (ефект залучення читача до процесу народження думки, до співтворчості засобами інтимізації, ліризації тощо), процедурою прийняття висловлювань (невимушено, асоціативно, сугестивно), засобами оприлюднення
- г) усі відповіді є правильними.
7. Основними есеїстичними техніками є:
- інтимізація,
  - сугестивність,
  - ліризацію та форми автокреації висловлювання
  - усі відповіді є правильними.
8. Перформативна природа есеїстичного тексту зумовлена:
- симультанним характером дій автора й читача, їх інтеракцією спів-мислення;
  - процесом народження думки як набуття досвіду спів-творення;
  - тим, що мислетворення тематизується в текстах-есеях і, водночас, набуває ефекту маніфестації ініційованих дій як динаміки процесів свідомості автора й реципієнта
  - усі відповіді є правильними.
9. Активність існування саме есеїстичних ансамблів як організованих контекстів сприйняття, а не поодиноких зразків зумовлена:
- дотриманням традиції самої жанрово-дискурсивної форми, яка від початку своєї появи була в контексті подібних,
  - самою авторською настановою продемонструвати нові грані власного таланту;
  - контекстний характер есеїв як активна художньо-дискурсивна практика в сучасній українській літературі пояснюється й суто видавничими причинами;
  - усі відповіді є правильними.
10. Основні чинники есеїстичної циклізації:
- авторська воля, означена в короткій передмові, назва, жанр творів, їх самостійний характер, наскрізна (не загальна) тематика;
  - змістові ресурси самого komponування творів, які включають авторське бачення, закладені в тексті письменницькі рецептивні стратегії, а також порядок розміщення творів, їх співположення, поділ на частини тощо.
  - епізодична повторюваність образів, мотивів, скріплювальні елементи, стилістична однорідність, спільний образ автора, наявність опорних творів, сюжетний чи композиційний розвиток

г) усі відповіді є правильними.

11. Чинники цілісності книги «Проби» М. де Монтеня:

- а) заголовок, котрий об'єднав близькі за рефлексивністю твори і котрий дав назву їх жанру водночас
- б) уміщення короткої передмови від автора, де розкодовується смисл і методика сприйняття Монтенівських текстів
- в) усі без винятку твори написано від першої особи
- г) усі відповіді є правильними.

12. Композиційними принципами komponування есеїстичної збірки є:

- а) ризома як повторюваність, недосказаність, продовжуваність у межах певної сукупності, окресленої самим автором (в окремих випадках – видавництвом);
- б) komponування текстів навколо певного ядра, на яке нашаровуються інші елементи, зберігаючи зв'язок із цією основною серцевиною, утворення в межах цілісності певних блоків, які, у свою чергу, можуть складати міні-цілісності, візуально окреслені як розділи, підрозділи, частини;
- в) монтажність, нанизування, підсумовування, додавання
- г) усі відповіді є правильними.

ПИТАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Есей як об'єкт наукового осмислення в гуманітарній традиції минулого й сучасності. Походження есею як літературного твору.
2. Есей: жанр, метажанр, дискурсивна практика
3. Національні есеїстичні традиції в дослідженнях літературознавців. Українська есеїстика XIX-XX століть у літературознавчому осмисленні.
4. Сучасна письменницька есеїстика в літературознавчому осмисленні
5. Письменницька есеїстика: окреслення поняття. Есеїстика у контексті постмодернізму.
6. Ментатив як модель текстопородження письменницького есею. Есеї наративного типу. Наративні есеї епістолярного типу.
7. Наративні есеї мемуарно-щоденникового типу. Наративно-ментативні есеї. Есеї ментативного типу. Ментатив в есеях-дзуйхіцу. Особливості ментативу в есеях-скітце.
8. Есей як дискурсивна практика. Особливості читацької рецепції письменницького есею.
9. Художні техніки і практики в есеїстичних текстах.
10. Інтимізація як практика зближення з читачем.
11. Сугестивність як практика впливу на читача.
12. Лірична інтенція в есеях письменників.
13. Автокреація як практика самоідентифікації в письменницькому есеї.
14. Перформативний потенціал письменницького есею.
- 15.Форми ансамблевого об'єднання есеїстики письменників у сучасній українській літературі.
16. Цикл як форма об'єднання есеїв.
17. Збірка як репрезентант організації есеїстичного письма.
18. Серії, колекції, антології есеїстики кінця XX–початку XXI ст.
19. Збірка як провідна форма ансамблевого об'єднання есеїв письменників.

- 20.Класифікація збірок есеїв письменників.
- 21.Збірка есеїв у контексті літературної творчості письменника.
- 22.Письменницький есей у збірках інших форматів.
23. Композиційна організація збірки письменницьких есеїв:провідні тенденції.
24. Традиції М. Монтеня й сучасні збірки письменницьких есеїв.
- 25.Збірка «Лексикон інтимних міст» Ю. Андруховича: «системна безсистемність».
26. Збірка «Канатоходці» С. Процюка: «відкрита множинність».
27. Збірки «Let my people go» та «І знов я влізаю в танк...»О. Забужко: концептуальний еkleктизм.
28. Письменницька есеїстика: аспекти топологічної рефлексії.
29. Способи проблематизації місця (простору) в есеїстиці.
30. Літературно-критична рефлексія: концептуалізація художнього тексту як місця (текст як простір рефлексії).
31. Автобіографічна рефлексія: топоси пам'яті як досвідрефлексії.
- 32.Портретна рефлексія: митець як об'єкт есеїстичного осмислення.
33. Подорожня рефлексія: географічні топоси як предмет обсервації.
34. «Есей місця» як окремий різновид есею в сучасній українській літературі.
35. Самоідентифікація есеїста як пошук «своєї території». Топологія мікрокосму як есеїстична самоідентифікація.
36. Місце есеїстики в літературному процесі сучасності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**Основна**

1. Астрахан Н. І. Методологія літературознавства: від XX до XXI століття. *Science and Education a NewDimension. Philology*, II (5). 2014. Issue 28. P. 34–37.
2. Білоус П. В. Психологія літературної творчості : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2014. 216 с.
3. Білоус П. В. Теорія літератури : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2013. 328 с.
4. Галета О. І. Антологія як репрезентативний жанр нової української літератури. *Питання літературознавства*. 2013. № 88. С. 157–172.
5. Гнатюк М. Жанрово-тематична парадигма сучасної есеїстики. *Літературознавчі студії*. 2015. Вип. 1(1). С. 96–104.
6. Гук О. Парадигма ідентичностей в есеїстиці Євгенії Кононенко. *Наукові праці. Філологія. Літературознавство*. 2017. Вип. 283. Т. 295. С. 34–37.
7. Гук О. Становлення ідентичності жанру есе. Ретроспективно-методологічний аспект. *Поетика художнього тексту : матеріали Всеукраїнської наукової конференції, 18–19 трав. 2018 р. Херсон : ХДУ, 2018. С. 39–41.*
8. Гук О. Становлення ідентичності жанру есе: методологічний аспект. *Молодий вчений*. 2018. № 9 (61). С. 35–39.
9. Гундорова Т. І. Післячорнобильська бібліотека. *Український літературний постмодернізм*. Вид. 2-е, випр. і доп. Київ : Критика, 2013. 344 с.
10. Климов В. В. Скептицизм М. Монтеня: релігієзнавчий аспект. *Українське релігієзнавство*. 2011. № 60. С. 32–46.
11. Ковалів Ю. І. Жанрово-стильові модифікації в українській літературі : монографія. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2012. 191 с.
12. Левчук Т. Модифікації жанру есе в аспекті інтермедіальності. *Питання літературознавства*. 2012. Вип. 86. С. 134–141.
13. Шевченко Т. М. Есеїстика українських письменників як феномен літератури кінця XX – початку XXI ст.: монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. 584 с.

14. Шевченко Т. М. Есеїстичний цикл як умовна цілісність («П'ять книжок» І. Андрусяка). Вісник Одеського національного університету. 2018. Т.23. Вип. 1 (17) Філологія. С. 116–125.
15. Шевченко Т. М. Письменницька есеїстика: осмислення феномену. Вісник Одеського національного університету. 2019. Т. 24. Вип. 2(20) Філологія. С.113–124.
16. Шевченко Т. М. Ментативно-нарративні особливості есеїстики О. Забужко. Mentative and narrative features of O. Zabuzhko's essays. Проблеми сучасного літературознавства. 2018. Вип. 26. С. 44-58.
17. Шевченко Т. М. Нарративно-ментативні особливості есе епістолярного типу в сучасній українській літературі (Листи з Києва С. Павличко). STUDIA UKRAINICA POSNANIENSIA, vol. VII/2: 2019, pp. 183-192.
18. Шевченко Т. М. Есей in memoia у творчості В. Даниленка. Вісник Одеського національного університету. Серія Філологія. 2021. Том. 26. Вип. 1(23). С. 81-87.
19. Shevchenko T., Korobkova N. & Sliusarenko M. Mega-Essay as an Integrated Format in Modern Literature. Postmodern Openings, 2022. 13(3), 358–371. (Web of Science)
20. Шевченко Т., Томбулатова І. Збірка есеїстики у творчості Андрія Бондаря. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2022. Т. 33 (72) № 6. Ч. 2. С. 63-68.

Допоміжна

1. Меркотан Л. Й. Засоби реалізації категорії інтертекстуальності. *Studia lingvistica*. 2013. Вип. 7. С. 358–363.
2. Мирошкіна Н. Українська есеїстика: теоретичні розвідки. Інститут журналістики. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2376>

3. Нестеренко Ю. В. Есеїзм як стильова домінанта художнього тексту. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2013. № 2(261). Ч. II. С. 191–197.
4. Нестеренко Ю. В. Жанрова валентність есе кінця ХХ – початку ХХІ століття: типологічний аспект. Вісник Луганського національного університету ім. Т. Шевченка. Філол. науки. 2012. № 12. Ч. 2. С. 67–76.
5. Нестеренко Ю. В. Жанрова специфіка есеїстики Богдани Матіяш. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Сер. Літературознавство. Тернопіль, 2012. Вип. 34. С. 180–188.
6. Нестеренко Ю. В. Письменницька есеїстика: спроба міфологемного аналізу. Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Сер. Філологія. Літературознавство. 2012. Т. 193. Вип. 181. С. 69–72.
7. Носова Б. Метафора як окреслення культурного простору інтелектуала в есеях О. Забужко «З мапи книг і людей». Стиль і текст. 2015. № 15. С. 136–146.
8. Шевченко Т. М. Дискурсивна практика: окреслення поняття. Актуальні питання документознавства та інформаційної діяльності: теорії та інновації : зб. матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 23-24 березня 2018 р. Дніпропетровськ : Середняк Т. К., 2017. С. 426–431.
9. Шевченко Т. М. Есей: у пошуках національної (само)ідентифікації. Проблеми сучасного літературознавства. 2017. Вип. 25. С. 79–92.
10. Шевченко Т. М. Есеїстичний цикл як умовна цілісність («П'ять книжок» І. Андрусяка). Вісник Одеського національного університету. 2018. Том 23. Вип. 1 (17). С. 116–125.
11. Шевченко Т. М. Есеїстичні практики Любка Дереша. Південний архів. 2018. № 75. С. 47–50.
12. Шевченко Т. М. Есеїстичні техніки у творчості Сергія Жадана (наприкладі циклу «Блок НАТО»). Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. 2018. Том 30 (69). № 2. С. 116–121.

13. Шевченко Т. М. Мегаесей як літературний формат. Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття: матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 – 16 вересня 2022 року) / за заг. ред. В. Г. Спрінсяна ; ред. кол.: Г. О. Оборський, В. Г. Спрінсян, В. М. Шейко [та ін.] ; відп. за вип. О. О. Татакі. Одеса, 2022. С. 148-151.
14. Шевченко Т., Грибкова І. Сугестивність як практика впливу на читача (за матеріалами збірки І. Лучука «Сумніви сорокалітнього»). Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття: матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 – 16 вересня 2022 року) / за заг. ред. В. Г. Спрінсяна ; ред. кол.: Г. О. Оборський, В. Г. Спрінсян, В. М. Шейко [та ін.] ; відп. за вип. О. О. Татакі. Одеса, 2022. С. 156-159.
15. Шевченко Т. М. Есей: у пошуках національної (само)ідентифікації. Проблеми сучасного літературознавства. 2017. Вип. 25. С. 79-92.
16. Шевченко Т. М. Сугестивність письменницького есе (на прикладі творчості Галини Пагутяк). Текст. Контекст. Інтертекст. 2017. № <http://text-intertext.in.ua/index.php?id=159> –
17. Шевченко Т. М. Особливості ментативу в сучасній українській есеїстиці. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство). 2017. № 2(20). С. 240-250.
18. Шевченко Т. М. Жанрові особливості книги І. Лучука «Сумніви сорокалітнього». Проблеми сучасного літературознавства. 2014. Вип. 18. С. 217-224.
19. Шевченко Т. М. Літературно-критичний есей у творчості К. Москальця. Діалог: Медіа-студії. 2011. № 12. С. 196-210.
20. Шевченко Т. М. Топос митця у сучасній українській есеїстиці (за матеріалами збірки В. Неборака «Лексикон А. Г.»). Проблеми сучасного літературознавства. 2019. № 28. С. 165–175.

Електронні інформаційні ресурси

1. Бібліотека сучасної літератури: <https://www.ukrlib.com.ua/suchasna/>
2. Український ПЕН:
<https://pen.org.ua/premiya-im-yuriya-shevelova>
3. Портал Культура читання і мистецтво книговидання:
<https://chytomo.com/eseistyka-pro-svobodu-myslennia-ta-suholosnist-chasu/>

Навчальне видання

Сучасна письменницька есеїстика

Електронні методичні вказівки для підготовки
до аудиторних занять
для студентів 2-го курсу очної та заочної форм навчання
філологічного факультету
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.01 Українська мова та література

Електронне практичне видання

Укладач

Шевченко Тетяна Миколаївна

В авторській редакції

Затвердж. авт. 30.05.2023. Шрифт Times New Roman.
Системні вимоги: операційна система сумісна з програмним
забезпеченням для читання файлів формату PDF.
Обсяг 0,4 МБ. Зам. 442

Видавець та виготовлювач

Видавництво і друкарня «Астропринт»

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1373
від 28.05.2003 р.

65091, м. Одеса, вул. Розумовська, 21, Україна

Тел.: (0482) 37-14-25, 33-07-17 (048) 7-855-855, e-mail:
astro_print@ukr.net www.astroprint.ua; www.stranichka.in.ua